

Respekt nebolí

Cíle:

- ✓ Studenti objasní obsah pojmu respekt.
- ✓ Studenti napíší komentář ke krátkému animovanému filmu Respekt nebolí, ve kterém se zamyslí nad obsahem stejnojmenného lidsko-právního projektu společnosti Člověk v tísni, Listinou základních práv EU a dalších lidsko-právních dokumentů či nad osobnostmi, které spojujeme s prosazováním svobod a práv v ČR i ve světě.

Lekce je koncipována na **45 minut**

Pomůcky:

- počítačová učebna s možností připojení k internetu
- diktafon nebo jiné nahrávací zařízení, na něž lze nahrát komentář k videu
- animovaný film Respekt nebolí: <https://www.youtube.com/watch?v=ndy87nucoWY>

POSTUP:

1.

Evokace

Na úvod požádejte studenty, aby po dobu tří minut psali volným psaním vše, co je napadne, když se řekne RESPEKT. Volná psaní nechte studenty sdílet ve dvojicích s tím, že alespoň někteří z nich přečtou své texty před celou skupinou. (Ideální je, když se studenti přihlásí k četbě dobrovolně, případně na doporučení spolužáka nebo spolužačky.)

Poté promítněte studentům animovaný film Respekt nebolí a zeptejte se jich, zda by po zhlédnutí videa svá volná psaní o něco doplnili. Nechte studenty diskutovat nejdříve ve dvojicích, pak v celé skupině.

2.

Uvědomění si významu informací

Studenti porovnají své myšlenkové pochody s heslem respekt ve Wikipedii, dalších výkladových slovnících nebo slovníku cizích slov. Mohou k tomu využít internet, školní knihovnu apod. Zeptejte se jich: Najdete mezi svými texty a vysvětlením ve Wikipedii nějakou podobnost, shodné myšlenky nebo klíčové pojmy?

Respekt – heslo ve wikipedii (ke stažení [zde](#)):

Respekt (ohled, uznání, úcta) (z lat. respectus od respicere, ohlížet se na něco) je vztah mezi lidmi, uznání silných stránek osobnosti. Respekt předpokládá, že člověk si nedovoluje poškodit jinému člověku ani fyzicky, ani psychicky.

Respekt je důležitou součástí mravnosti. Ve vědomí společnosti respekt vyžaduje spravedlivost, rovnost práv, pozornost vůči zájmům a přesvědčením, svobodu.

Potlačení těchto kvalit porušuje respekt. Ale smysl, způsob chápání těchto kvalit se v různých dobách lišil.

Podle Immanuela Kanta respekt určuje normu lidských vztahů ve větší míře než sympatie; jenom na základě respektu lze dosáhnout vzájemného dorozumění.

Respekt je morální povinnost a jediná správná pozice člověka před lícem všeho hodnotného, před lícem jiného člověka.

Pojem respekt byl hodně analyzován vědci: Emmanuel Lévinas, Martin Buber, Immanuel Kant.

Obecný význam

V běžné řeči „budit respekt“ – vzbuzovat úctu, vybízet k opatrnému jednání a zacházení. Opak je bezohlednost nebo pohrdání.

Respekt je důležitý druh lidského postoje k jiným osobám, názorům i kulturám.

Zahrnuje jisté dobrovolné sebeomezení a toleranci, ale ne proto, že by byl vůči nim lhostejný, nýbrž protože si jich váží a uznává jejich cenu, i když s jejich názory nebo postoji nemusí souhlasit. Na druhé straně neznamená obavu a už vůbec ne strach. V této podobě je podmínkou občanského soužití, zejména v moderních kulturně smíšených společnostech. Proto patří v řadě zemí mezi cíle školní výchovy.

Podobný postoj respektu hledají dnes lidské společnosti také vůči přírodě, v níž už nevidíme jen zásobárnu surovin a místo k odkládání odpadů, nýbrž chápeme, že náš život na přírodě závisí a musí tedy respektovat její možnosti a zákonitosti. Také vědecké poznávání přírody už dnes neslouží jen k jejímu ovládnutí, ale také k odhalování těchto zákonitostí, k prevenci ekologických katastrof a k ideálu udržitelného rozvoje.

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Respekt>

Poté studenty požádejte, aby se u filmu Respekt nebolí (shodný název má také projekt Člověka v tísní pro střední školy) zamysleli nad následujícími otázkami:

- Čeho se film týká?
- Jakým lidsko-právním oblastem se film věnuje?
- Jak lze „upoutávku“ na celý projekt chápat a co filmem chtěli realizátoři projektu spolu s autorkou animace pravděpodobně sdělit?

Film si studenti mohou promítnout i vícekrát, aby si uvědomili všechny detaily. Svě poznámky tentokrát nikomu nesdělují.

3.

Reflexe

Prozradte studentům, že jejich úkolem nyní bude napsat k filmu Respekt nebolí komentář, který by se hodil k obrazu a hudbě. Znamená to pouštět si film po jednotlivých sekvencích a pracovat s detailem na vteřinu přesným.

Poznámka: Studenti, kteří již mají nápad (nejspíš to budou intuitivní nebo globální studijní typy), se mohou pustit do tvůrčí práce. Jiní studenti (nejspíš ti s analytickým myšlením) možná uvítají další otázky, informace či pokyny, které jim k tvorbě komentáře mohou pomoci. Mějte otázky pro ně připravené v počítači nebo jim rozdejte pracovní listy s následujícím textem (ke stažení [zde](#)):

Co byste měli promyslet, než začnete psát komentář k animovanému spotu Respekt nebolí?

Cílová skupina

- Komu bude namluvený spot určen?
- Jaké poselství by film s komentářem mohl přinést středoškolským studentům – spolužákům ve škole?
- Mohli by být cílovou skupinou pedagogové naší školy?
- Lze zvolit i mnohem širší cílovou skupinu. Mohl by se spot s vaším komentářem (jako) promítat třeba v České televizi? Tedy co nejširšímu publiku?

Obsah

- Jaké hlavní téma budete svým komentářem sledovat?
- Pokud jste se rozhodli pro téma respekt, pročtete si Listinu základních práv Evropské unie, viz: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:cs:PDF>
- Kterých lidsko-právních oblastí se film týká? Můžeme to z filmu vyčíst?
- Je možné v komentáři, tedy mimo obraz, použít i příklady lidsko-právních témat, která v obraze nejsou?
- Jaké jiné hlavní téma by mohl film sledovat? Napadá vás nějaké?
- V jednom z rámečků se objevují postupně portréty několika lidí. S čím si tyto tváře a jména spojujeme? Znáte je? (dalajláma, T. G. Masaryk, Gándhí, svatá Anežka, Nelson Mandela, Jan Palach, matka Tereza, Václav Havel) Víte, co se jim v podařilo uskutečnit a proč ve filmu figurují?
- Proč se ve filmu do prázdného rámu na závěr dostanou také Bohouš a Dáša?

Symbolická gesta

- Jakými gesty vyjadřují Bohouš s Dášou svůj respekt?
- Jakým způsobem vyjadřujete respekt vy?

Úhel pohledu

- Je možné, aby nás filmem provázely dvě ústřední postavy (Bohouš a Dáša) nebo bude lepší zvolit „hlas“, který vše komentuje zvenku?
- Budete komentář koncipovat (jako) za organizaci Člověk v tísni, nebo zvolíte jiný úhel pohledu? Jaký?
- Pokud jste se rozhodli vyrobit z filmu komentovaný spot za organizaci Člověk v tísni, prohlédněte si nejprve stránky organizace a využijte informace, které se k projektu Respekt nebolí podle vás nejvíce hodí.
- Kde – při jakých příležitostech by se měl spot s vaším komentářem objevovat?
- Tento bod řešte s ohledem na cílovou skupinu (V ČT před hlavními zprávami? Před publicistickými pořady? Kdykoliv, stejně jako reklamy? Na seminářích společnosti Člověk v tísni pro pedagogy? Na seminářích pro studenty? aj.).

Poznámka: Na psaní komentářů by měli mít studenti dostatek času. Jen tak se totiž přiblíží k tématu Respekt nebolí hlouběji a dostanou se lépe do tvůrčího rozpoložení, které jim psaní komentáře zaručeně přinese.

Prezentace výsledků záleží na technickém vybavení, jaké ve škole máte. Hotové komentáře mohou studenti předčítat nebo je mohou nahrát a k filmu je pustit z reproduktorů.

Komentáře mohou studenti sdílet v tří až čtyřčlenných skupinkách. Každá skupina pak navrhne jedno „dílo“ za skupinu s odůvodněním, proč je doporučuje k prezentaci před celou třídou.

Tipy:

→ **Návrh hodnocení žáků:**

Studenti ve skupinkách vzájemně oceňují, co se jim na práci spolužáků líbí a co by se případně dalo ještě vylepšit. Totéž můžete udělat i vy coby učitel/ka.

Zdroje:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Respekt>

https://www.youtube.com/watch?v=ndy87nucoWY&feature=youtu.be&ab_channel=%C4%8Clov%C4%9Bkvt%C3%ADsni